

Alle mensen van goede wil

Het besef dat we als christenen de opdracht hebben om de schepping te behoeden, begint in steeds meer kerken door te dringen. Om dit verder te stimuleren organiseert de Urbanusparochie in Duivendrecht elk najaar tijdens de Scheppingsperiode (1 september tot 4 oktober) een speciale Laudato Si'-middag. Daarbij zijn 'alle mensen van goede wil' van harte welkom.

Duivendrecht ligt onder de rook van Amsterdam. De tuin van de Urbanuskerk ligt pal naast de spoorlijn Utrecht-Amsterdam en de metrolijn die de Bijlmermeer verbindt met de rest van de hoofdstad. En alsof treinen en metro's niet genoeg lawaai veroorzaken, ligt de tuin ook nog eens onder de landingsroute van vliegtuigen naar Schiphol, 15 kilometer verderop. Geen plek waar je een prachtige groene oase verwacht. Maar dat is de kerktuin zeker. Het is een ideale plek om te bidden voor het behoud van de schepping en met elkaar in gesprek te gaan over de omslag die nodig is in ons denken en doen; een 'ecologische bekering' zoals dat wordt genoemd in de encycliciek Laudato Si' van paus Franciscus.

De schreeuw van de schepping

Nu is mijn ervaring dat kerkelijke gemeenschappen meestal nog een lange weg te gaan hebben wat ecologische bekering betreft. Kerken lopen bepaald niet voorop in de milieubeweging. Dit voorjaar was ik bij een bijeenkomst van het overkoepelende orgaan van de bisschoppenconferenties in Europa. Eens in de twee jaar organiseert deze een conferentie voor contactpersonen uit elke kerkprovincie voor de zorg voor de schepping. Een van de sprekers, professor Markus Vogt van de Ludwig-Maximilian Universiteit in München, erkende in

zijn toespraak dat kerken op het vlak van ecologie trage leerlingen zijn. Vaak horen we in kerkelijke kringen het verwijt 'dat ecologie de nieuwe religie is'. Maar het is juist ten diepste katholiek, zegt Vogt, om betrokken te zijn bij wat in de wereld gebeurt en de tekenen van de tijd gelovig te interpreteren. God spreekt ook tot ons via de schreeuw van de schepping. De ecologische verwoesting is een theologische vindplaats, een 'locus theologicus'. Het is nu bij uitstek een van de plekken van waar-uit we in deze tijd moeten spreken over geloof, hoop, wanhoop, God.

Veel mensen, zeker ook jongeren, zijn vanwege de milieucrisis uitermate somber over de toekomst. Vogt meent dat er wel degelijk hoop is, maar hij spreekt over een 'gekruisigde hoop' die zich bewust is van de ernst van de situatie en de menselijke oorzaken daarvan. God is ons ook in deze tijd van pijnlijke transformatie naar een meer duurzame manier van samenleven nabij. We moeten volgens professor Vogt af van de 'waan van onbeperkte economische groei'. De Kerk kan en moet volgens hem een bijdrage leveren aan de culturele omslag die nodig is naar een post-fossiele samenleving.

De noodzaak van dialoog

Vlakbij de Urbanuskerk is een leefgemeenschap gevestigd van de Catholic Worker, die onderdak biedt aan ongedocumenteerde vluchtelingen en ook actie voert tegen onrecht en vóór een wereld die toekomst heeft. De meeste leden van deze gemeenschap zijn ook actief binnen Christian Climate Action, een beweging van christenen die elkaar steunen bij geweldloze directe acties voor het milieu. De Catholic Worker is sterk betrokken bij de organisatie van de Laudato Si'-middagen in Duivendrecht. Leden van deze gemeenschap en van Christian Climate Action gaven allerlei workshops, op het vlak van spiritualiteit, levensstijl en actie.

Ik was vooraf wat huiverig of de mix van parochianen en activisten wel zou werken. Maar dat bleek ongegrond. De

overwegend oudere groep parochianen ging gebroederlijk en zusterlijk in gesprek met de veel jongere activisten van Christian Climate Action. De sfeer was harmonieus en sereen. De middag werd afgesloten met een korte gebedsdienst en het gezamenlijk zingen van het Zonnelied van de H. Franciscus. Wie wilde bleef voor een eenvoudige maaltijd met soep, brood en salades die mensen hadden meegebracht.

Een leerpunt voor ons als parochie is dat we creatief en zonder angst het gesprek en de samenwerking moeten blijven zoeken met 'alle mensen van goede wil', daar pleit paus Franciscus ook voor in Laudato Si'. Juist de Kerk kan een ruimte scheppen waarin mensen samen komen om te spreken over sociale of maatschappelijke problemen en te zoeken naar oplossingen.

Klimaatactie

De dag na de Laudato Si'-middag vond in het westelijk havengebied van Amsterdam een actie plaats tegen kolentransporten naar andere landen in Europa. Onder de transporten zijn ook 'bloedkolen' uit Colombia; inheemse volken worden daar van hun land verdreven door de mijnbouwbedrijven, soms vermoord. Ik trof er de helft van alle workshopleiders van de dag ervoor. Een deel van de activisten bezette het goederenspoor en maakte deze onklaar door steentjes tussen de rails te verwijderen. De politie greep binnen de kortste keren in. De steentjesrapers werden afgevoerd.

Nu moet ik bekennen dat deelname aan een actie als deze nogal buiten mijn comfortzone ligt. Maar ik bewonder de gedrevenheid en moed van de activisten; hun bereidheid ook om de consequenties van hun acties te aanvaarden. Zij zijn wat mij betreft de voorhoede van de mensen die werken aan een rechtvaardigere wereld. Daar kunnen we als kerkelijke achterhoede van de klimaatbeweging nog een puntje aan zuigen.

— Gerard Moorman, theologisch stafmedewerker
KNR en secretaris van de Laudato Si' Alliantie Nederland

Vogt: de ecologische verwoesting is een theologische vindplaats.

Inspirerende workshops in de tuin van de Urbanusparochie.